

Антимонопольний комітет України

**Правила державної допомоги ЄС
у контексті частини 2 глави 10
Угоди про Асоціацію Україна - ЄС**

**Складові системи контролю
державної допомоги в Україні**

Зобов'язання України стосовно контролю державної допомоги за Угодою про Асоціацію Україна - ЄС та вимоги до національної системи контролю державної допомоги (стаття 267 Угоди)

до 2020 року	прийняти національне законодавство про державну допомогу, забезпечити прозорість надання державної допомоги та функціонування незалежного органу, який матиме відповідні повноваження;
до 2021 року	скласти регіональну карту державної допомоги згідно з відповідними керівними принципами ЄС
до 2022 року	створити повний реєстр схем державної допомоги;
до 2022 року	будь-яка державна допомога, надана Україною, має оцінюватись за правилами, ідентичними правилам ЄС щодо країн зі складною соціально-економічною ситуацією;
до 2024 року	привести ці схеми допомоги у відповідність до критеріїв, визначених у статтях 262 та 264 Угоди.

Загальні принципи функціонування системи державної допомоги (стаття 262 Угоди Асоціацію Україна – ЄС)

Допомога, яка є **несумісною** з належним функціонуванням Угоди

Будь-яка допомога, надана Україною або країнами-членами ЄС з використанням ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваг окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може впливати на торгівлю між Сторонами.

Сумісною з належним функціонуванням Угоди є така допомога:

- 1) соціального характеру, що надається індивідуальним споживачам, за умови, що така допомога надається без дискримінації, пов'язаної з походженням відповідних товарів;
- 2) на відшкодування збитків, спричинених природними катастрофами або надзвичайними ситуаціями.

Загальні принципи функціонування системи державної допомоги (стаття 262 Угоди Асоціацію Україна – ЄС)

Крім того, може вважатися сумісним з належним виконанням цієї Угоди

допомога для сприяння економічному розвитку регіонів з надзвичайно низьким рівнем життя або із суттєвим рівнем безробіття

допомога для сприяння виконанню важливого проекту задля спільного європейського інтересу¹ або для виправлення значних порушень нормальної роботи в економіці України чи однієї з держав-членів Європейського Союзу

допомога для сприяння розвитку певної економічної діяльності або певних економічних сфер, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін

допомога для підтримки культури та збереження культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін.

допомога для досягнення цілей, дозволених відповідно до правил ЄС щодо горизонтальних блоків виключень та правил щодо горизонтальної і галузевої державної допомоги, яка надається відповідно до викладених у них умов;

допомога для інвестицій з метою забезпечення відповідності обов'язковим стандартам, визначеним директивами ЄС може бути дозволена в обсязі до 40% прийнятних витрат.

Прозорість (стаття 263 Угоди Асоціацію Україна - ЄС)

Кожна Сторона забезпечує прозорість у сфері державної допомоги.

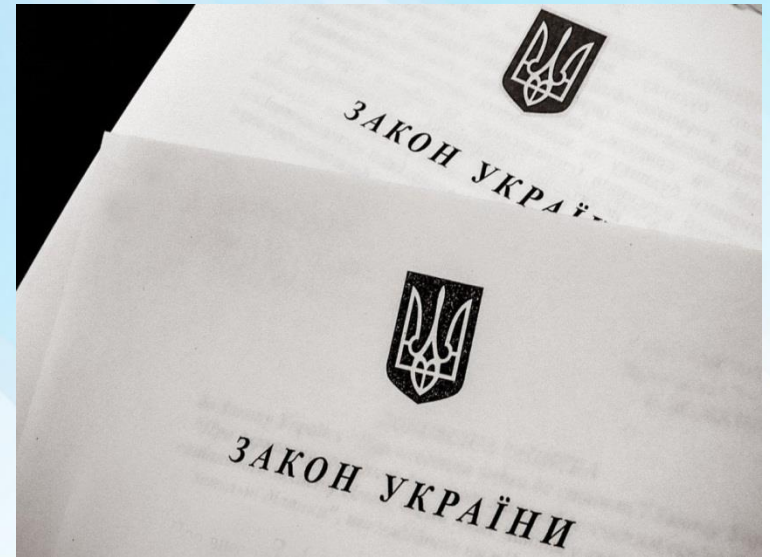
Для цього кожна Сторона щорічно (до 31 грудня наступного календарного року) надсилає іншій Стороні повідомлення про загальний обсяг, види та галузевий розподіл державної допомоги, яка може вплинути на торгівлю між Сторонами. Відповідні повідомлення повинні містити інформацію стосовно цілей, форми, обсягу та бюджету, відомства, що надає допомогу та, коли це можливо, одержувача допомоги.

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було прийнято **01.07.2014** на виконання міжнародних зобов'язань України, які виникли, зокрема, внаслідок підписання Угоди про асоціацію, Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Набрал чинності у повному обсязі Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» **02.08.2017**

Часова шкала державної допомоги в Україні

Державна допомога в порівнянні з ВВП знизиться до **2% в 2022**

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

Державна допомога суб'єктам господарювання -

підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.

Повноваження АМКУ у сфері контролю державної допомоги

1. Отримання та розгляд повідомлень про нову державну допомогу від надавачів такої допомоги у порядку, встановленому цим Законом.

2. Визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом.

4. Надання:

- надавачам державної допомоги обов'язкових для розгляду рекомендацій про внесення змін до умов надання такої допомоги з метою усунення або мінімізації негативного впливу державної допомоги на конкуренцію;
- роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги;

3. Збирання та проведення аналізу інформації про заходи з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, вимагання від надавачів та отримувачів державної допомоги, їх посадових осіб інформації, у тому числі з обмеженим доступом, необхідної для прийняття рішень, передбачених цим Законом.

5. Прийняття рішень про:

- тимчасове припинення надання незаконної державної допомоги відповідно до цього Закону;
- припинення та повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції;

Повноваження АМКУ у сфері контролю державної допомоги

6. Визначення порядку:

- подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги;
- розгляду справ про державну допомогу;
- відкликання рішень, визначених частиною шостою статті 10 або частиною сьомою статті 11 цього Закону;
- проведення моніторингу державної допомоги;
- ведення та доступу до реєстру державної допомоги;

7. Визначення:

- форм та вимог щодо подання інформації про чинну державну допомогу;
- методик формування карти регіонального розподілу державної допомоги, підготовки та оприлюднення офіційної звітності України у сфері державної допомоги;

8. Розроблення та внесення в установленому порядку Кабінету Міністрів України пропозицій щодо прийняття нормативно-правових актів з питань державної допомоги;

9. Здійснення заходів міжнародного співробітництва;

10. Обмін інформацією з міжнародними організаціями, державними органами, неурядовими організаціями з питань державної допомоги в інших державах.

Законопроект «Про внесення змін до Закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

✓ Державна допомога

- ❖ Визначення включає впливу на торгівлю між Україною та ЄС;
- ❖ Закріплення в Законі посилання на міжнародні зобов'язання України;
- ❖ Розділення чинної ДД та програм підтримки, що існували станом на 02.08.17.

✓ Суб'єкт господарювання

- ❖ Нове визначення «суб'єкта господарювання»;
- ❖ Визначення економічної діяльності суб'єкта господарювання;
- ❖ Закон поширює свою дію виключно на підтримку економічної діяльності;
- ❖ АМКУ визначає, яка діяльність економічна/ неекономічна.

Законопроект «Про внесення змін до Закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

✓ Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

✓ Допустима державна допомога

- ❖ Нове визначення відповідно до УА;
- ❖ Визначення за яких умов компенсація за ПЗЕІ не вважається державною допомогою;
- ❖ Якщо компенсація не підпадає під виключення з Закону, оцінюється за критеріями.

- ❖ Цілі:
  - соціально-економічний розвиток регіонів;
  - окремі види господарської діяльності або окремі економічні сфери;
  - культура та культурна спадщина;
  - компенсація за надання ПЗЕІ.

- ❖ Загальні критерії оцінки допустимості.

Законопроект «Про внесення змін до Закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

✓ Незаконна та неналежно використана державна допомога

✓ Процесуальні питання

- ❖ Чіткий розподіл понять:
  - Незаконна - без повідомлення;
  - Неналежно використана - всупереч рішенню.
- ❖ Встановлення відсоткової ставки за користування незаконною ДД.
- ❖ Визначення порядку розгляду програм, що існували станом на 02.08.2017, однак не були повідомленні АМКУ.
- ❖ Державна допомога вважається наданою з моменту прийняття рішення, а не по факту фінансування

Дякуємо за увагу